

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради

Заклад вищої освіти	Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Освітня програма	40053 Середня освіта (Українська мова і література)
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради

27.03.2026 р.

Справа № 0261/АС-26

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 01 "Освіта" у складі:

Островська Катерина Олексіївна – головуєчий,

Андрощук Ігор Петрович,

Гавриленко Тетяна Леонідівна,

Захаров Олексій Олексійович,

Коренева Інна Миколаївна,

Попович Анжеліка Станіславівна,

Рябовол Лілія Тарасівна,

Скляренко Олеся Богданівна,

за участі запрошених осіб:

Скуратко Тетяна Миколаївна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	40053
Назва ОП	Середня освіта (Українська мова і література)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.01 Українська мова і література
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 8, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Аналіз

У цьому розділі ГЕР надає оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Аналізу» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності за критерієм, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію

Критерій 1. Проектування освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

ГЕР підтримує ЕГ стосовно потреби корегування в ОП об'єкта вивчення та професійної діяльності. Водночас звертаємо увагу на необхідність більш виразного увідповіднення цілей навчання й теоретичного змісту предметної галузі зі спеціальністю 014 Середня освіта.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

У звіті ЕГ констатовано, що «Інклюзивна компетентність забезпечена: ОК1.4, ОК2.1», однак ГЕР не змогла пересвідчитися в цьому щодо ОК 1.4 Людина і навколишнє середовище, оскільки в систему Національного агентства (ВСО) не завантажено робочу програму цього ОК (файл технічно не відкривається), неможливо проаналізувати цей документ і на сайті ЗВО (https://drive.google.com/drive/folders/19k9bVtm9GNLXnFoEW_Dvb5zpUmz9Wva4). У відповідь на проект висновку ГЕР ЗВО надав покликання на робочі програми зазначеного вище ОК (https://drive.google.com/file/d/1uwW514q7baSU7zZAon2Yjky3Aiafsiqx/view?usp=drive_link; https://drive.google.com/file/d/1xWuj-UHVDMb1COQ8Pzh4U3Xewleaf4dc/view?usp=drive_link). Однак зміст ОК опосередковано стосується формування інклюзивної компетентності здобувачів вищої освіти (трудова функція – «Участь в організації безпечного та здорового освітнього середовища»). Наприклад, вивчення таких питань: Профілактика порушень слуху в дітей і підлітків; Фізіологічні основи розумової праці учнів. Працездатність учнів різних вікових груп та її зміна у процесі навчальної діяльності. Втома і перевтома учнів та заходи їх профілактики. Гігієнічні норми організації роботи в школі (гігієнічні вимоги до уроку, розкладу, перерви, екзаменів, робочого тижня, навчального року). Гігієнічна оцінка організації навчально-виховного процесу в школі та ін.

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

не застосовується

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

не застосовується

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

не застосовується

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

ЕГ зазначає про неврівноваженість у виділенні кредитів на ОК2.29-2.31 Методика навчання української мови (6,5 кред.), Методика навчання української літератури (6,5 кред.), Методика навчання зарубіжної літератури (3 кред.), однак ГЕР не може погодитися з цим, адже ОК «Методика навчання української літератури» та ОК «Методика навчання зарубіжної літератури» оперують однаковим термінологічним методичним апаратом (методи, прийоми, технології, типи і форми проведення уроків літератури, основні етапи роботи над твором, особливості вивчення творів різних жанрів, особливості вивчення біографії письменника тощо). Отож у процесі вивчення «Методики навчання зарубіжної літератури» здобувачі вищої освіти опираються на знання, вміння й навички, опановані на методиці навчання української літератури. ЕГ стверджує: «на предметно-фахову підготовку з української мови – 47 кред., з літератури – 51 кр. (25,5кр. укр.літ, 16,5 - заруб.літ)». Водночас ГЕР звертає увагу, що ОП містить і загальнолітературознавчу підготовку: ОК 2.4. Вступ до літературознавства (3 кред.), 2.16. Теорія літератури (3 кред.), яка стосується як української, так і зарубіжної літератури.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

ЕГ зауважує, що «Зміст ОП має чітку структуру, освітні компоненти в межах ОП є взаємопов'язаними і вмотивованими». ГЕР звертає увагу робочої групи ОП на логічніше вивчення ОК Філософія перед ОК Психологія і ОК Педагогіка (філософія є світоглядною й методологічною основою психології та педагогіки, формує понятійний апарат і забезпечує глибоке розуміння людини та процесу пізнання). У відповіді на проєкт висновку ГЕР ЗВО запевнює, що «На засіданні навчально-методичної ради університету у квітні 2026 року буде розглянуто питання про внесення змін до «Методичних рекомендацій щодо розробки, структури та змісту навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти», на якому буде обговорено шляхи оптимізації освітнього процесу та послідовність вивчення дисциплін у такому порядку: «Філософія» – «Психологія» – «Педагогіка». Цілком слушно ЕГ рекомендує завершувати вивчення історії української літератури історією української літератури початку ХХІ століття, а не другої половини ХХ століття. У відповіді на проєкт висновку ГЕР ЗВО переконує: «До початку 2026-2027 н. р. буде оновлено змістове наповнення освітньої програми, зокрема внесено не лише питання з вивчення історії української літератури початку ХХІ століття, що наявне у робочій програмі ОК 2.10. «Історія української літератури II половини ХХ ст.» (останній модуль включає огляд сучасного літературного процесу на прикладі творчості драматургів ХХ ст. (тема 22-23), митців Нью-Йоркської групи поетів (тема 29), представників Київської школи (тема 30) тощо), а розмежовано «Історію української літератури II половини ХХ ст.» і «Сучасну українську літературу» (3 кр.)».

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

ГЕР погоджується з твердженням ЕГ про відповідність змісту ОП спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) та предметної спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література). В ОП наявна психолого-педагогічна підготовка (зокрема, з інклюзивної педагогіки), предметна підготовка (українська мова, українська та зарубіжна літератури), методична підготовка. Під час аналізу критерію 4 ЕГ звернула увагу на те, що з-поміж тем курсових робіт наявні ті, що передбачають знання організації освітнього процесу з української літератури в 10-11 класах, зокрема Вивчення поезії Дмитра Павличка на уроках української літератури в 11 класі; Вивчення поезії Ліни Костенко на уроках української літератури в 11 класі; Вивчення учнями-підлітками сучасної української поезії на уроках літератури в 11 класі та ін. (<https://drive.google.com/drive/folders/1Efh9RiLrIQEa2d-gyxKjzki9FPmUqp-r>). Зауважимо, що в темах курсових робіт із методики української мови не визначено певні класи (у тематиці 26 із 28 курсових робіт). На противагу ЕГ ГЕР вважає, що запровадження курсових робіт із зарубіжної літератури є прерогативою робочої групи ОП, а введення таких курсових робіт дещо переважить ОП таким різномодом наукової роботи здобувачів вищої освіти (в ОП наявні курсові з української мови, української літератури, з методики навчання української мови / літератури). До того ж наявність курсових робіт із різних видів предметної/методичної підготовки не регулюється жодним нормативним документом.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Позитивним вважаємо наявність на ОП прикладів міжнародної та національної академічної мобільності, на що звернула увагу й ЕГ.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

На ОП виробнича практика становить 12 кред. (8 тижнів), навчальні практики – 4 кред., пропедевтичні й навчальні педагогічні практики (14 кред.). За наскрізною програмою практичної підготовки (Тернопіль, 2023. С. 8), завантаженою у ВСО, навчальна практика передбачає такі види: соціолінгвістична практика; фольклорна практика; архівно-краєзнавча практика; діалектологічна практика. Зі звіту ЕГ не надто зрозуміло, що, ймовірно, стався недогляд у процесі завантаження наскрізної програми практики в систему Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. ЗВО у відповіді на висновок ЕГ не надав обґрунтованого пояснення стосовно зафіксованих ЕГ недоліків в організації практичної підготовки, зокрема навчальних практик. ГЕР сподівається, що ЗВО у відповіді на звіт ГЕР, пояснить ситуацію, яка склалася. У відповіді на проєкт висновку ГЕР ЗВО не надав пояснень щодо зазначеного вище. Водночас аналіз ОП-2023 і навчального плану свідчить, що зазначених вище різновидів навчальних практик (фольклорна практика; архівно-краєзнавча практика; діалектологічна практика), які не мають пререквізитів, в ОП не виявлено. В ОП чітко простежується співвідношення практик і наявних ОК-передумов: 1) пропедевтична (пасивна) практика і ОК Педагогіка; 2) пропедевтична практика, навчальна педагогічна практика і ОК Методика навчання української мови; Методика навчання української літератури; Методика навчання зарубіжної літератури. ЕГ в аналізі підкритерію 2.5 висловила сумніви щодо ОК 2.18 Сучасна українська літературна мова (лексикологія, фразеологія, лексикографія) як пререквізита соціолінгвістичної практики: «Однак, на думку ЕГ, підготовка до практики з опорою на окремі теми ОК2.18, є недостатньою; досягнення мети соціолінгв. практики та виконання завдання (вміння проводити соціолінгв. обстеження, здобути навички застосування методів соціолінгвістичного опитування та обробки інформації) потребують удосконаленого підходу». ГЕР схиляється до міркувань ЕГ і до того ж зауважує, що соціолінгвістична практика більшою мірою тяжіє до спеціальності 035 Філологія. У відповіді на проєкт висновку ГЕ ЗВО висловлюється, що «до початку 2026-2027 н.р. буде узгоджено види практичної підготовки з предметною областю спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література), зокрема буде вилучено соціолінгвістичну практику».

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

Продовження 2.5 Зважаючи на присвоєння випускникам ОП професійних кваліфікацій «учитель української мови і літератури» та «учитель зарубіжної літератури», а також висловлені випускниками під час анкетування бажання про збільшення обсягу виробничої практики, рекомендуємо робочій групі ОП обговорити це питання в процесі наступного оновлення ОП. У відповіді на проєкт висновку ГЕР ЗВО стверджує, що «Рекомендацію щодо збільшення обсягу виробничої педагогічної практики буде враховано». ГЕР звертає також увагу на потребу оновлення й удосконалення робочих програм практик із визначеннями чітких завдань (зокрема в навчальних і пропедевтичних), обсягу звітної документації, зазначення класів, у яких відбуватиметься практика, зокрема, виробнича, вказівкою кількості проведених уроків і зазначення конкретного предмета, критеріїв оцінювання різних видів роботи здобувачів вищої освіти. Наприклад, у програмі виробничої практики не зазначено конкретні предмети, з яких здобувачі проводитимуть уроки та ін. Потребує оновлення й наскрізна програма практик.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

не застосовується

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

не застосовується

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

не застосовується

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

не застосовується

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

Підтримуємо ЕГ про необхідність у Програмі співбесіди з української літератури при вступі на навчання для здобуття ступеня вищої освіти "бакалавр" чітко визначати критерії оцінювання результатів проведення співбесіди. У відповіді на звіт ЕГ ЗВО запевняє, що в 2026 році рекомендацію ЕГ буде враховано.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

не застосовується

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

У звіті ЕГ підтверджено, що на ОП наявні випадки визнання результатів навчання, здобутих під час неформальної освіти.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

не застосовується

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

ЕГ висловлюється стосовно потреби доповнення робочих програм ОК докладними критеріями оцінювання різних видів робіт, передбачених ОК і коректного визначення мети в робочих програмах окремих ОК (ОК Педагогіка, Історія української літературної мови). ГЕР підтримує ці рекомендації, однак зауважує, що ці аспекти більшою мірою стосуються підкритерію 5.1.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

Не можемо погодитися з ЕГ стосовно необхідності ввести в ОП курсові роботи із зарубіжної літератури та методики її навчання, що ймовірно перевантажить студентів, адже в ОП уже наявні з курсових роботи.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Підтверджуємо висновок ЕГ стосовно того, що «зауваження з попередньої акредитації суміжної ОП «СО (Польська мова і література, українська мова і література)» про необхідність оновити в силабусах окремих ОК списки рекомендованої літератури враховано частково. У РП, силабусах окремих обов'язкових ОК наявна значна кількість джерел більш як десятирічної давності, що може обмежувати інформаційну базу для ознайомлення студентів із сучасними досягненнями у відповідних галузях науки». Підтверджуємо висновок ЕГ про нечітке формулювання мети в робочих програмах ОК, зокрема вживання речення «Метою вивчення навчальної дисципліни ... є формування у здобувачів таких компетентностей» до багатьох ОК (Історія зарубіжної літератури Середньовіччя, Ренесансу, XVII-XVIII століття», Історія зарубіжної літератури XIX ст., Методика навчання зарубіжної літератури, Сучасна українська літературна мова (морфеміка і словотвір), Історія української літературної мови, Сучасна українська літературна мова (фонетика, фонологія, орфоєпія, графіка, орфографія), Методика навчання зарубіжної літератури, Методика навчання української мови, Цифрові технології в професійній діяльності, Педагогіка). Робочі програми ОК не містять визначених дисциплін-пререквізитів (передумов для вивчення ОК), що водночас узгоджується з локальним

документом ЗВО «Положення про робочу програму навчальної дисципліни» (https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/upload/2018/Polozhennia_pro_robochu_prohramu_navchalnoi_dystsypliny.pdf), але не відповідає листу МОН України №1/9-434 від 09.07.2018 р «Щодо рекомендацій до навчально-методичного забезпечення» (с. 5), який зазначений у преамбулі згаданого Положення (п.1.3). Тому ГЕР рекомендує ЗВО доповнити й оновити відповідний локальний документ.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

не застосовується

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Під час аналізу підкритерію 4.2. ЕГ звернула увагу на те, що в «РП дисциплін подано лише загальні критерії оцінювання, бракує докладних критеріїв оцінювання різних видів і форм робіт, передбачених ОК. Наприклад, РП ОК «Стилістика української мови» передбачено для оцінювання реферати, есе, тести та ін., у РПНД «Практикум з української мови» – доповіді, творчі роботи, ІНДЗ, однак не подано критеріїв оцінювання цих робіт». Звертаємо увагу на потребу доповнення робочих програм ОК критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів за різними формами й видами роботи та проведення підсумкового контролю.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Атестація за ОП-2023 проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи. ЕГ у звіті стверджує, що «Студенти мали змогу вибирати теми (та наукових керівників) кваліфікаційних робіт із рекомендованих тем або пропонувати теми самостійно та погоджувати їх з керівником». Однак ЕГ у звіті не проаналізувала тематики кваліфікаційних робіт та їхньої відповідності предметній області спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями). У відповіді на запит 1 ЕГ щодо надання гостьового доступу до репозитарію ЗВО для ознайомлення з курсовими й кваліфікаційними (бакалаврськими) роботами й ін. ЗВО повідомив: «Керівником ЗВО та директором бібліотеки було зазначено, що внаслідок масованої хакерської атаки на електронні ресурси університету немає відкритого доступу до репозитарію». На сайті кафедри української мови та славістики (<https://tnpu.edu.ua/faculty/fililog/kafmovozn.php>) удоступнено лише тематику курсових і магістерських робіт. Тематики кваліфікаційних робіт бакалаврів немає. ЕГ стверджує, що «За оновленою редакцією ОП 2022 р. (зі змінами в 2025 р.) атестація випускників проводитиметься у формі комплексного кваліфікаційного іспиту з української мови, української літератури, зарубіжної літератури і методик їх навчання». Оновлену редакцію ОП (https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/osvitni_prohramy/bakalavr/fizh/014.01_2022_1.pdf) і навчальний план (<https://drive.google.com/file/d/1Y4bv1UhJZnwd7rKmAjjs9bJXC-OGIwEp/view>) ЗВО подав на запит ЕГ. ГЕР зауважує, що поза атестацією залишилася психолого-педагогічна підготовка здобувачів вищої освіти, тому думка ГЕР суголосна з відповідною рекомендацією ЕГ. Підтримуємо ЕГ стосовно необхідності скоригувати й доповнити «Методичні рекомендації щодо складання кваліфікаційного екзамену...» (<https://surli.cc/cfrwuu>), звернути увагу ЗВО на увідповіднення атестації з локальними документами ЗВО. У відповіді на висновок ЕГ ЗВО перекоонує, що «З нового навчального року буде запроваджено два окремі кваліфікаційні іспити (щоб розвантажити кваліфікаційний іспит з української мови, української літератури, зарубіжної літератури і методик їх навчання)».

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її

імплементацию у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

не застосовується

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

Підтверджуємо висловлення ЕГ про наявність у НПП публікацій у збірниках наукових праць, що індексуються в наукометричних базах WoS і Scopus. Однак у звіті ЕГ констатовано: «з огляду на інформацію з Таблиці 2 ЕГ констатовано, що не всі НПП мають 5 релевантних ОК публікацій (п. 37 Ліцензійних умов): викл. Старослов'янська мова публ. не відповідають змісту ОК, СУЛМ (фонетика...) не відповідають змісту ОК, зосереджені на лінгвокультурології, ономастиці, соціолінгвістиці тощо; СУЛМ (морфологія) – в одного з 2-х НПП праці зорієнтовані на когнітивну лінгвістику, лінгвокультурологію, ономастику й ін.; СУЛМ (синтаксис) – в одного з 3-х НПП праці зорієнтовані на дискурсивні, лінгвокультурологічні, ономастичні ті ін. проблеми; Методика навчання УМ/ЗЛ – релевантні ОК 2/3 публ., інші орієнтовані на методику навчання в ЗВО; Історія УЛ I пол. XIX ст. – праці не корелюють із заявленим хронологічним діапазоном; Історія ЗЛ модернізму – 1 публікація релевантна ОК, решта стосуються УЛ або мають загальнотеоретичний характер й ін.». ГЕР зауважує, що окремі праці зазначених вище НПП, сфера досліджень у яких не повною мірою узгоджуються зі змістом ОК, відповідають предметній області загалом. Водночас ГЕР підтримує рекомендації ЕГ щодо активізування публікаційної активності НПП та приведення у відповідність сфери дослідження публікацій до змісту ОК, а також здійснення внутрішніх аудитів відповідності публікацій НПП навчальним дисциплінам, викладання яких вони забезпечують.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

ЕГ звернула увагу на відсутність на сайті ЗВО оголошень про конкурс на заміщення вакантних посад НПП. У відповіді на висновок ЕГ ЗВО переконує: «Офіційний вебсайт університету використовується передусім як інформаційний ресурс для оперативного інформування про актуальні конкурси, тоді як функцію документального підтвердження та зберігання матеріалів конкурсних процедур виконують відповідні управлінські документи. Архівування матеріалів конкурсних процедур здійснюється шляхом формування кадрових та конкурсних справ, які зберігаються відповідно до вимог чинного законодавства у сфері діловодства та архівної справи». ЗВО запевняє в «Прозорості та належній документальній фіксації процедури проведення конкурсу».

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

не застосовується

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують

досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

Підтримуємо висновок ЕГ, що «не в усіх РП дисциплін подано наукові джерела останніх 5 років, зміст окремих ОК не оновлено, відсутні теми, які відображають новітні досягнення в галузі». У звіті ЕГ сконстатовано: «На час проведення акредитаційної експертизи вебсторінка наукової бібліотеки та репозитарій були недоступними для перегляду. За свідченням ректора ТНПУ та директора наукової бібліотеки причиною цього стала масована хакерська атака на електронні ресурси університету». Цей факт підтверджує ЗВО у відповіді на звіт ЕГ.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

не застосовується

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

У звіті ЕГ звернено увагу, що ЗВО «врахував рекомендацію ЕГ з попередньої акредитаційної експертизи й забезпечив доступ до укриття для осіб з особливими освітніми потребами, облаштувавши пандус».

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

ГЕР суголосна з ЕГ, що «ЗВО створив достатні умови для реалізації права на освіту для осіб із особливими потребами».

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

не застосовується

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

не застосовується

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

не застосовується

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

У аналізі підкритерію 8.5 ЕГ звертає увагу на таке: «Внутрішня система забезпечення якості функціонує, однак не виявила низки проблем за критеріями 1–9». ЕГ констатує: «Під час зустрічей з різними фокус-групами ЕГ не отримала чіткої відповіді на питання «Яким способом інформують саме випускників, які вносять пропозиції під час анонімного анкетування, про те, чому їхню пропозицію не враховано/відхилено?». Тому ГЕР підтримує рекомендацію ЕГ про розроблення й упровадження механізмів повідомлення стейкхолдерів про врахування/неврахування їхніх пропозицій. У відповіді на висновок ЕГ ЗВО подає покликання на документи, які свідчать про врахування окремих пропозицій стейкхолдерів (https://tnpu.edu.ua/about/public_inform/akredytatsiia%20ta%20litsenzuvannia/osvitni_prohramy/bakalavr/fizh/zvit_A4_01.pdf), однак незрозумілим є врахування, наприклад, пропозиції про введення в ОП курсових робіт із методики навчання української мови/літератури (протокол засідання кафедри української та зарубіжної літератур і методик їх навчання №12 від 13.05.2025 р.), якщо в ОП-2023 така курсова наявна. Також ЗВО надає покликання на звіт про опитування студентів (https://drive.google.com/drive/folders/1p8oPuSM53vtCRwr-GZ39krG_1ny4hehL). ЗВО інформує у відповіді на звіт ЕГ про залучення стейкхолдерів до засідань програмної ради. Зауважимо, що ЕГ у підкритерії 9.2 стверджує, що результати розгляду пропозицій знаходяться у вільному доступі (<https://surl.li/nwamds>), але звертає увагу ЗВО на відсутність інформації про оприлюднення узагальненої інформації «про результати опрацювання їхніх пропозицій та причини відхилення» для «підвищення ефективності ОП» (наприклад, аналітичного звіту). У відповіді на проєкт висновку ГЕР ЗВО запевняє, що «До початку 2026-2027 н.р. буде удосконалено систему інформування випускників та стейкхолдерів щодо фактичного врахування / неврахування пропозицій, висловлених під час оновлення освітньої програми».

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

ЕГ констатує «окремі інституційні збої в культурі якості освіти», зокрема «розміщення на сайті документів, що не відповідають реальному змісту освітньої діяльності на ОП (деталі в п.к. 9.3.); відсутність оголошень (у т. ч. й архівних) про конкурси на заміщення вакантних посад НПП (п.к. 6.2.); відсутність чіткого механізму інформування стейкхолдерів (особливо випускників), які подавали пропозиції через анонімне анкетування, про причини їх відхилення». Відтак ГЕР суголосна з ЕГ стосовно потреби употужнення діяльності ВСЗЯО ЗВО.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

не застосовується

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

ЕГ звертає увагу на наявність на офіційному сайті ЗВО різних покликань на інформацію про ОП і навчальні плани, які містили розбіжності. У звіті ЕГ зазначено: «ЕГ також фіксує факт оприлюднення після проведення резервної зустрічі на офіційному вебсайті виправлених навчальних планів для вступників 2022 року, про що свідчать дати

внесення змін на гугл дисківі (<https://surl.li/olpxer>). У відповіді за звіт ЕГ ЗВО запевнює про усунення технічних недоглядів «щодо наявних кількох покликань з інформацією про ОП, яка акредитується».

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Аналіз

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

не застосовується

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

не застосовується

3. Заклад вищої освіти здатний сформувавати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

не застосовується

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

не застосовується

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

не застосовується

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проєктування освітньої програми

1. Гаранту та робочій групі ОП у процесі оновлення ОП до початку 2026-2027 н.р. скоригувати формулювання об'єктів вивчення та більш виразно увідповіднити формулювання цілей навчання й теоретичного змісту предметної галузі зі спеціальністю 014 Середня освіта.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Завідувачу відповідної фахової кафедри та науково-педагогічним працівникам до початку 2026-2027 н.р. оновити навчально-методичне забезпечення різних видів практичної підготовки (наскрізна програма практики, робочі програми та ін.). 2. Гаранту та робочій групі ОП у процесі оновлення ОП до початку 2026-2027 н.р. обговорити питання збільшення обсягу виробничої педагогічної практики та узгодження видів практичної підготовки з предметною областю спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література), зокрема щодо соціолінгвістичної практики. 3. Гаранту та робочій групі ОП у процесі оновлення ОП до початку 2026-2027 н.р. ввести до змістового наповнення освітньої програми вивчення питань історії української літератури початку ХХІ століття. 4. Гаранту та робочій групі ОП у процесі оновлення ОП до початку 2026-2027 н.р. оновити структурно-логічну схему (щодо вивчення ОК Філософія).

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Завідувачу відповідної фахової кафедри та науково-педагогічним працівникам у Програмі співбесіди з української літератури під час вступу на навчання для здобуття ступеня вищої освіти "бакалавр" визначити чіткі критерії оцінювання.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Науково-педагогічним працівникам до початку 2026-2027 н.р. у робочих програмах ОК чітко сформулювати мету вивчення («Педагогіка», «Історія української літературної мови» та ін.), оновити списки рекомендованих джерел, удокладнити критерії, методи і форми оцінювання результатів навчання за певними видами робіт та визначити навчальні дисципліни-пререквізити. 2. Відповідальному працівнику ЗВО оновити «Положення про робочу програму навчальної дисципліни». 3. Уповноваженим особам/структурним підрозділам ЗВО систематично здійснювати контроль за якістю навчально-методичного забезпечення освітнього процесу на ОП.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Гаранту та робочій групі ОП у процесі оновлення ОП до початку 2026-2027 н.р. привести у відповідність види атестації на ОП із локальними документами ЗВО та предметною областю спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями). 2. Завідувачу відповідної фахової кафедри та науково-педагогічним працівникам оновити «Методичні рекомендації щодо складання кваліфікаційного екзамену...». 3. Гаранту ОП і завідувачам фахових кафедр контролювати якість формулювання тем курсових робіт. 4. Науково-педагогічним працівникам під час формулювання тем курсових робіт із методик навчання чітко зазначати відповідні класи та урахувати специфіку підготовку здобувачів вищої освіти бакалаврського рівня до викладання української мови і літератури в 5-9 класах. 5. Уповноваженим особам/структурним підрозділам ЗВО систематично контролювати якість навчально-методичного забезпечення атестації.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Науково-педагогічним працівникам продовжувати дотримуватися рівня публікаційної активності через друкування наукових статей у виданнях, зареєстрованих у наукометричних базах, та фахових збірниках категорій Б і увідповіднювати в публікаціях сферу дослідження з ОК. 2. ЗВО неухильно дотримуватися процедури конкурсного відбору НПП, визначеної в локальних документах.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Структурному підрозділу ЗВО, що відповідає за функціонування офіційної вебсторінки наукової бібліотеки та репозитарію, упродовж 2 семестру 2025-2026 н.р. вжити додаткових заходів стосовно посилення захисту електронних ресурсів ЗВО задля протидії кібератакам. 2. Науково-педагогічним працівникам упродовж реалізації ОП продовжувати впроваджувати результати участі у міжнародних проєктах та стажуваннях у процесі викладання ОК, а також до початку 2026-2027 н.р. оновити списки рекомендованих джерел працями, опублікованими в збірниках наукових праць, які зареєстровані в наукометричних базах даних WoS і Scopus, та у фахових виданнях України.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Системі внутрішнього забезпечення якості освіти ЗВО повсякчас здійснювати моніторинг якості ОП. 2. Гаранту і робочій групі ОП до початку 2026-2027 н.р. удосконалити систему інформування стейкхолдерів про врахування пропозицій, висловлених під час оновлення освітньої програми. 3. ЗВО до кінця 2025-2026 н.р. усунути інституційні збої у ВСЗЯО, зокрема стосовно оприлюднення чинних документів, наявності розбіжностей у організаційно-методичних документах та ін.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Гаранту і робочій групі ОП, завідувачам фахових кафедр продовжувати дотримуватися інформаційної прозорості освітньої діяльності за ОП і повсякчас оновлювати відповідну інформацію на офіційному сайті ЗВО/фахових кафедр.

2. Гаранту і робочій групі ОП запровадити практику оприлюднення на офіційному сайті (факультету/кафедри та ін.) пропозицій стекголдерів, наданих у процесі моніторингу ОП.

Критерій 10. Навчання через дослідження
не застосовується

4. Додатки

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>ГЕР 01 40053.xlsx</i>	HxgN2qUUn4DUSXUFNaQ8RmKoYwazScDgbgveGC 3Cz/8=

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ОСТРОВСЬКА КАТЕРИНА ОЛЕКСІЇВНА